

GRUNDSKOLANS MATEMATIK HJÄLPER DIG FÖRSTÅ DINA INKÖPSKOSTNADER

Världsbanken förutser en genomsnittlig ökning av insatsvaror på 10% från 2020-2022. Med flaskhalsar i leveranskedjor och en förväntad ökad inflation måste inköpsfunktioner börja arbeta strategiskt med hela kostnadsbasen. Men det är i princip omöjligt att arbeta med något man inte förstår och förståelsen för vad som driver inköpskostnader är bristfällig i många inköpsfunktioner. För att optimera företagets inköpskostnader och skapa utrymme för ökad lönsamhet och konkurrenskraft trots en turbulent omvärld räcker det inte med att se till varans eller tjänstens pris, utan alla kostnadsdrivare måste identifieras, ändras och/eller tas bort.

Inköpskostnader måste hanteras strategiskt och för att kunna göra det är det viktigt att den person som har ansvar för att hantera kostnader av olika slag förstår hur och varför kostnaderna är som de är. I ett första skede måste kostnaderna brytas ner i mindre enheter (s.k. kostandselement). I en totalkostnadsanalys skulle dessa enheter på en första nivå exempelvis vara inköpspris, kostnad för inköp av varan/tjänsten, kostnad för användning och kostnad för att återvinna. Dessa enheter kan sedan brytas ner ytterligare. Exempelvis kan en varas/tjänsts inköpspris brytas ner i kostnader för material, personal, administration, vinst och övriga omkostnader. När man har brutit ner kostnaderna i sin minsta enhet då ska man börja fundera kring vad som driver kostnaderna i dessa enheter. För att göra detta kan man använda sig av något som kallas för Formula-Based Costing, en matematisk metod som med hjälp av algebra hjälper dig att förstå vad som orsakar kostnader (s.k. Kostnadsdrivarna).

I algebra är resultatet (x) lika med summan av variablerna (a, b, c, d), se formel nedan:

$$x = a + b + c + d + \dots$$

Med andra ord ska resultatet på vänster sida (VS) likhetstecknet vara lika med summan på höger sida (HS). Då får vi:

$$VS = HS$$

När vi ska identifiera kostnadsdrivare så är x Totalkostnaden som ska mätas och som i sin tur påverkas av förändringar i variablerna till höger om likhetstecknet (kostnadsdrivarna).

När man skapar som formel ska man komma ihåg att kostnaderna ska mätas över tid, t.ex. SEK/år. Då får vi en formel som ser ut såhär:

$$\frac{SEK}{\text{år}} = \frac{SEK}{\text{år}}$$

OM vi skulle skriva en formel för kostnad för IT-konsulter skulle vi kunna bryta ner SEK/år till höger om likhetstecknet ytterligare:

$$\frac{SEK}{\text{år}} = \frac{\text{Pris}}{\text{timme}} * \frac{\# \text{ timmar}}{\text{år}}$$

Eftersom antalet timmar drivs av något ytterligare så kan timmar/år brytas ner till att bli:

$$\frac{SEK}{\text{år}} = \frac{Pris}{timme} * \frac{\# \text{ timmar}}{\# \text{ skriven kod}} * \frac{\# \text{ skriven kod}}{\text{år}}$$

Så här kan man fortsätta att bryta ut variabler (kostnadsdrivare) tills man känner sig nöjd och har identifierat alla variabler som driver totalkostnaden. Hemligheten för att hela tiden ha en balanserad ekvation där VS är lika med HS är att när man bryter ut ytterligare en kostnadsdrivare så ska täljaren i nästa variabel vara samma som nämnaren i den föregående variabeln.

Formeln här nedan visar på hur inköpskostnaderna för kategorin IT-konsulter och underkategorin programvaruutvecklare kan brytas ner i ett flertal olika kostnadsdrivare.

$$\begin{aligned} \frac{SEK}{\text{år}} = & \frac{Pris}{timme} * \frac{\# \text{ timmar}}{\# \text{ skriven kod}} * \frac{\# \text{ skriven kod}}{\# \text{ godkänd kod}} * \frac{\# \text{ godkänd kod}}{\# \text{ kod som behövs}} * \\ & \frac{\# \text{ kod som behövs}}{\# \text{ funktioner}} * \frac{\# \text{ funktion}}{\# \text{ moduler}} * \frac{\# \text{ moduler}}{\# \text{ Plattformar}} * \frac{\# \text{ plattformar}}{\text{år}} \end{aligned}$$

När alla kostnadsdrivare har identifierats är nästa steg att namnge dem.

Att förstå hur inköpskostnader är uppbyggda och vad som driver förändring i dem är centralt i arbetet med att strategiskt hantera och optimera företagets inköpskostnader. Genom att återuppliva matematik från grundskolan kan man med hjälp av algebra på ett strukturerat sätt identifiera alla kostnadsdrivare. Med alla kostandsdrivare identifierade är det långt ifrån omöjligt att sänka inköpskostnaderna med så mycket som 20-30% på sikt. Men det krävs att inköpsfunktionen förstår sig på sina inköpskostnader och metodiskt, strukturerat och strategiskt arbetar för att sänka dem.

VILL NI VETA MER?

Tycker du att ämnet är intressant och vill veta mer om hur Segerlund Advisory kan hjälpa ert företag, så kontakta gärna oss genom att [klicka här](#). Vi är angelägna att höra om er situation och diskutera hur vi kan arbeta tillsammans för att skapa värde genom inköp.

SEGERLUND
ADVISORY